

קבצי הערות התמימים ואנ"ש ללקו"ש חלק ט"ז שיחה ה' לפרשת משפטים

קובץ הערות וביאורים אהלי תורה גליון מ (תש"מ)

א. בלקו"ש פ' משפטים ש.ז. אות ב' מקשה על רש"י דלכאור' הוא תמוה - דרש"י מפרש (יתרו כ, יח) על הפסוק "ומשה נגש אל הערפל" שזהו לפניו משלש מחנות (חשך, ענן וערפל) ואינו מפרש שם איך נכנס לתוך הערפל (אלא עד שמגיע לסוף פ' משפטים שם מבאר שהקב"ה עשה לו שביל)?

ובהערה 11 מוסיף שג"כ קשה בפרשתנו על הפסוק ונגש משה לבדו מפרש"י אל הערפל - ופשיטא שאין לתרץ כהקס"ד בהערה לפנ"ז (שבע' 10 שולל, למה אין לתרץ - לפי דעה הא') דהמאורע ד"ומשה נגש אל הערפל" הוא אינו המאורע שבסוף פ' משפטים ולכן אין רש"י מפרשו שם כמו שמצינו בכו"כ פרטים ע"ד ההכנה למ"ת וכו' שנאמר דוקא בפרשתנו - כיון וכו' (עיי"ש), ופשיטא שכאן א"א לתרץ כן) כיון "שהרי מדובר שם בד' סיון, כפרש"י שם לפנ"ז (וצ"ע ברא"ם שם) " (וה"ויבא משה בתוך הענן" הי' או בר"ח לפי דעה הא' או הו' ימים לאחרי מ"ת, ועכ"פ לא בד' בסיון).

וצלה"ב מהו הכוונה בה"צ"ע ברא"ם שם" דברא"ם (כד, ב) כתוב, וז"ל: ונגש משה לבדו אל ה' אל הערפל. כדכתיב בפ' יתרו ויעמוד העם מרחוק ומשה נגש אל הערפל אשר שם האלקים. עכ"ל. דהנה בהשקפה ראשונה הי' אפשר לבאר הצ"ע דאיר הרא"ם מקשר המאורע דד' סיון (ונגש משה לבדו) עם מאורע ד"ומשה נגש אל הערפל", כיון ד"ומשה נגש אל הערפל הי' בר"ח, אבל צ"ב למה אין לבאר הרא"ם באופן אחר קצת, ע"ד שממשיך בהע' 11 וז"ל שם: ואף שאין מפורש שם שנכנס בתוך הערפל כבפירושו בס"פ יתרו, מובן הוא שכן היא הכוונה גם בפירושו בפרשתנו, מכיון שכבר פי' כן בפ' יתרו" עכ"ל. ושזהו כוונת הרא"ם דרש"י אינו צריך לפרש כאן מהו "ונגש משה לבדו - אל הערפל" (אם בתוך או עד) כיון דכבר מפרש כן בפ' יתרו (כדכתיב), ואינו מקשר המאורעות.

וי"ל דבאמת אין לפרש כן בהרא"ם, כיון דאם הי' כוונתו בכך הי' צריך להעתיק רק המלות "אל הערפל". כדכתיב בפרשת יתרו (ומשה נגש) אל הערפל", ומכיון שמעתיק ומשה נגש לבדו אל ה' אל הערפל. כדכתיב בפ' יתרו ויעמוד העם מרחוק ומשה נגש אל הערפל אשר שם האלקים משמע שרוצה לקשר המאורעות (ושזהו מאורע אחד), כיון דה"ומשה נגש לבדו", הוא כדכתיב בפרשת יתרו ויעמוד העם מרחוק ומשה נגש... ולפי"ז צ"ע דהרי כאן הוא בד' וכאן הוא בר"ח סיון.

שניאור זלמן משה

דריזין

קובץ הערות התמימים ואנ"ש צפת גליון ז (תשמ"א)

ג. בסוף פ' משפטים מפרש רש"י עה"פ "ויבא משה בתוך הענן" - "ענן זה כמין עשן הוא וכו'". ובלקו"ש חט"ז (עמ' 277) מבואר שהכרחו של רש"י הוא מזה שנאמר בפס' הקודם "ומראה כבוד ה' כאש אוכלת", ומשמע שענן זה הוא העשן של אש זה, ואינו אותו ענן המוזכר שם לפני"ז "ויכס הענן את ההר", עיי"ש.

ולכאורה קשה לפי זה מ"ש "ויבא משה בתוך הענן" בה"א הידיעה, שמשמעו שזהו אותו הענן המוזכר לעיל, ולא ענן שונה?

ואעפ"י שגם בפסוק הקודם כתוב "הענן" בה"א הידיעה, יש לומר לכאורה, ששניהם קאי על מש"כ בפ' יתרו פרק י"ט פס' ט"ז ששם כתוב "וענן כבד על ההר".

ואולי אפשר לתרץ עפ"י מה שרש"י מביא בפ' יתרו (כ, יח) וזלה"ק: הערפל: לפנים משלש מחיצות חושך ענן וערפל שנאמר וההר בוער באש עד לב השמים חשך ענן וערפל. ערפל הוא עב הענן... "עכ"ל. דהיינו שבעננים ישנם מספר סוגים ו"הענן" בה"א הידיעה שמוזכרים בפ' משפטים ורש"י מסווגם לשני סוגים שונים - הנה שניהם נזכרים בפ' יתרו, ד"בתוך הענן" - כמין עשן הוא (רש"י) הוא העשן שנזכר ביתרו פ' י"ט פס' י"ח "והר סיני עשן כלו... ויעל עשנו כעשן הכבשן". ודוחק קצת.

קבוצת לומדי שיחות בישיבה